

Langdurig gebruik van bijnierschors hormonen

U wordt behandeld met bijnierschors hormonen (glucocorticosteroiden), zoals hydrocortison, prednison of dexamethason. In deze folder leest u waarop u moet letten bij het gebruik van deze medicijnen.

Rijnstate

**Neem altijd uw
verzekeringsgegevens
en identiteitsbewijs mee!**

U wordt behandeld met glucocorticosteroiden. Voorbeelden hiervan zijn hydrocortison, cortison-acetaat, prednison, en dexamethason. U krijgt deze medicijnen ter vervanging van het lichaamseigen bijnierschors hormoon cortisol omdat:

- Uw bijnierschors zelf onvoldoende cortisol maakt (dit heet primaire bijnierschorsinsufficiëntie) óf
- Uw hypofyse (een klier onder de hersenen die veel hormonen produceert) onvoldoende aansturing kan geven aan de bijniereen waardoor deze onvoldoende cortisol aanmaken. Dit heet secundaire bijnierschorsinsufficiëntie.

Als er in het lichaam tekort is aan cortisol, kan zogenaamde acute bijnierschorsinsufficiëntie (Addisonse crisis) ontstaan. Dit is een ernstige toestand. Als niet tijdig ingegrepen wordt, kan zo'n situatie voor u levensbedreigend zijn! Lees daarom deze folder goed door. Stel bij onduidelijkheden vragen aan uw arts.

Melden

- Laat uw huisarts en andere artsen die u bezoekt altijd weten dat u glucocorticosteroiden gebruikt. Dit geldt ook voor elke nieuwe arts die u bezoekt.
- Laat ook uw directe omgeving (bijv. partner of kinderen) deze folder lezen. Eventueel kunt u dat ook doen in uw werkomgeving.

Inname medicijnen

- Neem tabletten altijd volgens voorschrift in;
- Neem de eerste tabletten direct in als u 's ochtends opstaat;
- Als u uw medicatie vergeet, neem deze dan dezelfde dag alsnog in.

Koorts, stress of medische ingrepen

In een gezond lichaam stuurt de hypofyse de bijnier aan om cortisol te produceren. Uw lichaam heeft gedurende de hele dag een basishoeveelheid cortisol nodig. Cortisol is een zogenaamd stresshormoon. Dit betekent dat in een stresssituatie een gezond lichaam extra cortisol aanmaakt. Voorbeelden van een stresssituatie voor uw lichaam zijn: koorts, griep, veel pijn, narcose, maar ook ernstige psychische stress zoals bij overlijden van een naaste of een zwaar examen.

Uw arts heeft bij u vastgesteld dat uw cortisolgehalte in geval van stress onvoldoende of helemaal niet stijgt. Dit betekent dat u zelf met de glucocorticosteroiden de natuurlijke situatie moet nabootsen. In de tabel ziet u hoe u dit moet doen.

Het kan ook voorkomen dat uw lichaam de medicatie onvoldoende kan opnemen, zoals bij braken en diarree of dat u niet in staat bent om de medicatie in te nemen door andere oorzaken. Is dat het geval, dan heeft u een noodinjectie nodig of een infuus met cortisol. In een noodsituatie kan uw huisarts deze geven. U (of iemand in uw omgeving) kunt ook zelf leren om een glucocorticosteroidinjectie in een spier toe te dienen. Neem bij misselijkheid en braken direct contact op te nemen met uw behandelend arts. Is deze niet bereikbaar, ga dan zo snel mogelijk naar de Spoedeisende Hulp van Rijnstate Arnhem. Daar kunnen wij beoordelen of u een cortisolinfuus nodig heeft of dat er wat anders aan de hand is. Stel dit niet uit tot de volgende ochtend! Uitstel kan al binnen enkele uren leiden tot een ernstige achteruitgang van uw gezondheid.

Dosering bij koorts, stress, of een medische ingreep

SITUATIE	ADVIES
Poliklinische ingrepen (met lokale verdoving), tandheelkundige ingrepen	Enmalig verdubbelen van uw normale dosering glucocorticosteroiden voor de ingreep
Koorts (boven 38 °C), ernstige psychische stress	Verdubbelen van uw normale dosering glucocorticosteroiden. Als de koorts of stress over is, dan in enkele dagen afbouwen tot de normale onderhoudsdosering. Contact opnemen met arts indien geen herstel na drie dagen.
Braken, diarree, bewustzijnsverlies	Zo snel mogelijke toediening van hydrocortison 100 mg in bloedvat of spier! Ga altijd naar de Spoedeisende Hulp van Rijnstate Arnhem
Bij een operatie of ziekenhuisopname	Neem contact op met uw behandelend arts voor adviezen over aanpassing van de dosering.

Algemene adviezen voor binnen- en buitenland

Extra medicijnen

Zorg dat u behalve uw identiteitsbewijs altijd extra glucocorticosteroidtabletten bij u hebt.

Medisch Paspoort

Vraag bij uw apotheek om een Europees Medisch Paspoort. Laat hierin uw apotheker uw medicijnen invullen en uw behandelend arts de reden waarom u glucocorticosteroiden moet gebruiken. Draag dit medicijnpaspoort altijd bij u.

SOS-identificatiesysteem

Draag een SOS-identificatiesysteem bij u (bijvoorbeeld een SOS-medaille). Deze is te koop bij apotheken, ANWB-kantoren, juweliers en via internet. Schrijf uw persoonlijke gegevens, uw medicatie en de reden waarom u glucocorticosteroiden gebruikt op het bijgeleverde papierstrookje met een watervast pen.

Een ander voorbeeld is een Witte Kruispenning. Deze is te koop via Witte Kruis, (Postbus 13481, 2501 EL Den Haag, tel 070-360 6677) en via internet. Via de computer van de stichting Witte Kruis zijn uw medische gegevens in noodgevallen 24 uur per dag beschikbaar voor medische hulpverleners.

Ons advies: overleg met uw arts de medische gegevens die u wilt vermelden in een SOS-identificatiesysteem.

Een begeleidende medische verklaring

Gaat u naar het buitenland, neem dan een begeleidende medische verklaring (in het Engels) mee. Deze kan uw behandelend specialist u geven. Hierin moet staan dat u glucocorticosteroiden gebruikt en waarom, en een instructie voor noodgevallen. Overleg tijdig met uw behandelend internist wanneer u van plan bent om een reis te gaan maken naar een land buiten Europa of een land met minder goede medische voorzieningen.

Voldoende medicijnen meenemen

Neem altijd voldoende medicijnen mee, die u op verschillende plaatsen in uw bagage bewaart. Het is verstandig om altijd 1 of 2 ampullen Hydrocortison 100 mg voor toediening via injectie mee te nemen in uw handbagage. Gooi deze medicatie weg na het verstrijken van de vervaldatum of als de medicatie is blootgesteld aan temperaturen onder de 0°C weg (doe dit via uw apotheek).

Contact opnemen

Bewaar deze folder goed, zodat u de adviezen bij de hand heeft in geval van nood. Wanneer u twijfelt, neem dan contact op met uw huisarts of behandelend specialist via de polikliniek Interne geneeskunde. Uw (waarnemend) huisarts kan buiten kantoortijden ook met de dienstdoende internist overleggen.

Telefoonnummers:

Polikliniek Interne geneeskunde Rijnstate Arnhem: 088-005 7750

Polikliniek Interne geneeskunde locatie Zevenaar: 088-005 9715

Buiten kantooruren kunt u voor spoedgevallen contact opnemen met de Spoedeisende hulp, via 088-005 6680.

Bij Rijnstate kunt u telefonisch en voor de meeste specialismen via www.rijnstate.nl uw afspraak maken.

Rijnstate

Postbus 9555
6800 TA Arnhem
T 088 - 005 8888
E info@rijnstate.nl
www.rijnstate.nl

Ziekenhuislocaties

Arnhem
Zevenaar
Velp
Dieren
Arnhem-Zuid